

Fra sentralstyret

Sentralstyrets nyttårstanker for 2003

Sentralstyremedlemmene deler tanker og vyer om Legeforeningens mange utfordringer i 2003. Ny hovedavtale, organisasjonsutvalgets arbeid, reformen i spesialisthelsetjenesten og prioriteringsdebatten er noen eksempler.

Mange spennende utfordringer

Hans Kristian Bakke

Ved inngangen av året håper og tror jeg vi har lagt bak oss etablering av overenskomster i alle helseforetakene. Dette vil ikke bety annet enn at engasjementet bringes inn i en ny fase i forhold til spesialisthelsetjenestereformen. Faglig innhold og økonomisk grunnlag, herunder utvalgssinnstilling om nytt finansieringssystem, vil fortsatt kreve Legeforeningens oppmerksomhet. Ny hovedavtale med NAVO skal forhandles gjennom Akademikerne der vi ønsker etablert en ordning med konsern- eller regionstillsvalg. Vårt videre arbeid på foretaks- og regionalt nivå vil også prege neste år. I denne sammenheng må også organisasjonsutvalgets innstilling sees.

Debatten om ny organisasjon vil sikkert engasjere bredt. Videre forventer jeg at funksjonsfordeling mellom sykehus og planlagte endringer i foretaksstrukturen vil gi oss nye utfordringer, ikke minst i forhold til turnustjeneste og spesialisering.

De lokale tillitsvalgte i foretakene og i kommunene har denne høsten stått for en enorm innsats. I en fremtid med vesentlig lokal lønnsdannelse blir det en viktig utfordring for Legeforeningen å holde på dette engasjementet.

Rundskrivet om ledelse av sykehusavdelinger som kom fra Helsedepartementet i høst blir viktig å følge opp for å sikre medisinsk ledelse og klare ansvarslinjer.

Hans Kristian Bakke, president

Må vise vilje til endring

Yngve Mikkelsen

Listen over nyttårsønsker kan for de aller fleste bli lang og uoppnåelig. Min er nok intet unntak. Legeforeningen står overfor en rekke viktige oppgaver: helse-reformer, prioriteringsdebatten i helsevesenet, turnustjenesten, forhold rundt spesialiseringen av leger, evaluering av ny forhandlingsorden og avtalestruktur, rekruttering av tillitsvalgte for å nevne noen.

For å nå de mål foreningen har satt seg, er det viktig at den er organisert på en hensiktsmessig måte. Vi lever i en dynamisk verden som endres kontinuerlig og endringer skjer raskere og raskere. Legeforeningen på sin side er stort sett styrt av tradisjoner, noe som medfører liten endringsvilje og endringsdyktighet. Det er med andre ord liten tradisjon for endring i foreningen. Dette må vi gjøre noe med hvis vi fortsatt skal ha en handlekraftig og innflytelsesrik forening i fremtiden.

Jeg ønsker meg en forening som er organisert slik at de tillitsvalgte kan gjøre den jobben som er forventet. Dette vil kreve desentralisering av makt og ressurser samtidig som ressurstilgangen i større grad må kunne styres lokalt. Vi må med andre ord sikre at det er samsvar mellom ansvar og myndighet på alle tillitsvalgtnivåer. Organisasjonsdebatten blir, derfor slik jeg ser det, avgjørende for bærekraften i organisasjonen.

Yngve Mikkelsen

Legerollen blir en viktig utfordring

Lars Eikvar

«For the times they are a-changin'», sang Bob Dylan. Vi står foran mange endringer på mange arenaer samtidig. Dette er krevende, både for den enkelte lege og for Legeforeningen.

Antall medisinstudenter og nyutdannede leger skaper

store utfordringer, både i undervisningen, for planlegging og gjennomføring av turnustjenesten og for spesialiseringen. Dersom turnustjenesten blir en for trang flaskehals, kan hele ordningen bli truet.

Forhandlingene om en ny overenskomst for lønns- og arbeidsforhold for legene i den offentlige spesialisthelsetjenesten har representert en meget stor utfordring, og vil også kreve mye av Legeforeningens tillitsvalgte og sekretariat i tiden fremover. Et nytt lønnsystem vil kunne gi større uttelling for kompetanse, ansvar og innsats, men krever også en viss mentalitetsendring hos det enkelte medlem.

Organiseringen av den offentlige spesialisthelsetjenesten i foretak har medvirket til etableringen av organisasjonsutvalget, som gjennomgår Legeforeningens organisasjonsstruktur og vil gi oss forslag til endringer for bedre å kunne møte den nye strukturen på arbeidsgiversiden.

Den største utfordringen på litt lenger sikt er nok likevel hvordan vi velger å fylle legerollen fremover. En passiv adaptering til kravene fra politikere, medier og pasienter er ikke nok. Vi må selv ta ansvar for å gjøre de nødvendige endringer.

Lars Eikvar

Anette Fosse

Samarbeid om fag og fagforening

Foretaksreformen er på full fart inn i feil spor, der økonomistyring er eneste premissleverandør, og faglige, samfunnsmessige og personalpolitiske hensyn settes helt til side. Dette er ikke overraskende ut fra innretningen på reformen, men Legeforeningen valgte likevel å støtte foretaksreformen under den forutsetningen at den også måtte bli en innholdsreform. Når det ikke skjer, må vi konkret og tydelig synliggjøre konsekvensene av foretakenes veivalg sett fra et faglig ståsted og som fagforening. Vi må fraråde legene å bidra til å kamuflere uansvarlige innsparingsiltak med faglig argumentasjon.

Utgiftene til helse må likevel styres. Fastleigeordning og foretaksreform er i seg selv ikke midler til å oppnå kostnadskontroll. For å få et mest mulig effektivt drevet helsevesen, må samordning og samhandling mellom første- og annenlinjetjenesten settes i fokus. Legeforeningen må påvirke helseforetak og kommuner til å inngå gjensidig forpliktende samarbeid. Legene selv må bidra aktivt på alle nivåer for å få dette til.

I 2002 ble all lønnsforhandling lagt ut lokalt for Akademikerne kommune. Dette var en stor endring for legene i primærhelsetjenesten, og må følges opp av en grundig evaluering.

Gjennom organisasjonsdebatten håper jeg at vi kan oppnå en tydelig og fornuftig arbeidsdeling mellom faglig forening og fagforening.

Anette Fosse

Må involvere oss aktivt i foretakene

Einar Hysing

2002 har vært paradoksens år. Offentlig ansatte har fått et bra lønnsoppgjør, men det bevilges ikke nok penger til at alle kan bli med videre. Dermed står man i fare for å skyve mennesker ut av arbeidslivet og inn på de utgiftspostene på budsjettet som er vanskeligst styrbare for politikerne; trygd og pensjon. Det blir like dyrt, men mindre blir gjort for pasientene.

Dette skjer samtidig som det snakkes mye om et inkluderende arbeidsliv og at pensjonsalderen burde økes fordi samfunnet sårt trenger arbeidskraften. Innføringen av foretaksreformen i 2002 er blitt preget av manglende kapitaltatsning, manglende finansieringssystem og mye oppmerksomhet rettet mot kostnadskontroll. De mange positive endringsforslagene bygget på fagkunnskap og vilje til positiv endring, er kommet i skyggen.

Mine ønsker for Legeforeningen i 2003 er at vi involverer oss aktivt i foretakene og finansieringsordningen med hovedvekt på faget, solidaritet og et inkluderende arbeidsliv i en langsiktig planlegging med positiv holdning til endring. De samme holdninger må prege en aktiv innsats i organisasjonsarbeidet innad i foreningen. Det store og brede engasjementet som er vist i forbindelse med lønnsoppgjøret i foretakene må taes vare på og legges til grunn for en ny giv i Legeforeningen.

Einar Hysing

Bruk fagmiljøene aktivt

Kåre Løvstakken

Endringer skjer fort og det er ikke lett å se hva som kommer til å bli sett på som viktig ved utgangen av 2003.

Staten har overtatt ansvaret for spesialisthelsetjenesten og 2003 blir året hvor reformens innhold blir testet. Vi blir nødt til å forholde oss til

de økonomiske rammene og de regionale foretakene må gjøre betydelige endringer i struktur og drift.

Skal prosessene lykkes, må fagmiljøene brukes aktivt og få betydelig innflytelse. Det vil bli tatt faglige fornuftige beslutninger som vil skape lokalpolitisk storm. Dersom vi ikke fundamentaler endringene i fagmiljøene, vil vi ikke få gjort mye. Dette stiller også store krav til oss som fagpersoner. Skal vi få innflytelse, må vi skille mellom lokale interesser og hva som er best for helseregionen som helhet.

2003 blir også et spennende år for Legeforeningen. Jeg er spent på organisasjonsutvalgets innstilling og enda mer spent på i hvilken grad vi er villige til å skape en mer dynamisk organisasjon. Samspillet mellom sentralstyre, sekretariat og lokalt tillitsvalgte blir viktigere en noen gang før. Organisasjonsdebatter er enkle, det dreier seg bare om struktur, vi bør få en viktigere og vanskeligere debatt, om oss selv og vår organisasjons kultur.

Kåre Løvstakken

Må ivareta de tillitsvalgte

Anne Mørch Larsen

2002 har klart vært preget av forhandlingene, både sentralt og lokalt. De lokale tillitsvalgte har gjort en formidabel, profesjonell og imponerende innsats! Vi bør ivareta våre tillitsvalgte også etter at de mest intense forhandlingene er over, slik at foreningen er

levende, nyttig og ikke minst oppleves som en forening som medlemmene føler seg hjemme i og har bruk for. Disse tankene bør vi ta med oss inn i den forestående organisasjonsendringen, slik at vi får en fleksibel og målrettet legeforening tilpasset dagen i dag.

Sykehusøkonomien etter foretaksreformen gir spennende debatt, og som lege under spesialisering er jeg spesielt oppmerksom på de endringer og utfordringer vi står overfor med foretakenes ønske om funksjonsdeling. Pasientene har krav på en helhetlig behandling av høy og trygg kvalitet, og de samme stikkordene gjelder for spesialiseringen. Turnustjenesten er også i fare, og her må vi fortsatt fokusere på kvalitet.

Legeforeningen har markert seg prisverdig og tydelig i arbeidet mot røyking, men jeg håper at foreningen fremover også kan bidra til å sette fokus på annet helsefremmende og forebyggende arbeid – for eksempel omkring passivitet og overvekt, både hos voksne og barn.

Anne Mørch Larsen

Vi må synes i prioriteringsdebatten

Anne Grethe Olsen

Første oppgave i det nye året er å systematisere forhandlingsresultatene fra helseforetakene, kommunene og andre fastlønnede legestillinger. Resultatene må brukes i evalueringen av de nye forhandlingssystemene og avtalene og i det videre arbeidet med opplæring av tillitsvalgte. Lønns- og arbeidsvilkårene for leger vil i fremtiden avhenge mye av gode lokale forhandlere og av at vi har «noe å selge»; kompetanse, effektivitet, stabilitet osv.

Økonomien i helseforetakene må følges nøye, og vi må ha fokus på hva som skjer med de sårbare områdene: småsykehusene, forskningen, spesialistutdanningen m.m.

Jeg tror også det er viktig at vi deltar mer aktivt i prioriteringsdebatten, og at vi får en klarere linje når det gjelder arbeidsfordelingen mellom første- og annenlinjetjenesten. Vi må si mer om hva vi mener helsevesenet skal tilby befolkningen, og på hvilket nivå tjenestene skal ytes.

Anne Grethe Olsen

Støtte til leger som ledere

Øyvind Østerås

2003 vil bli nok et år preget av endringer for medlemmer av Legeforeningen. Denne gangen er det ikke helsevesenet som skal omorganiseres, men vår egen forening. Ved neste årsskifte vil Legeforeningen etter all sannsynlighet fremstå i ny drakt.

Det er viktig at den nye organisasjonen bygges opp rundt de lokale tillitsvalgte. En av utfordringene ligger i å komme til enighet om endringer der enkelte ledd av foreningen vil bli borte.

Ledelse av sykehusavdelinger har vært et mye diskutert tema det siste året og vi har så langt fått en overkommelig løsning de fleste steder. Det er viktig at vi nå støtter opp om de legene som sitter i lederstillinger, både når det gjelder kollegalitet ved avdelingen også god oppfølging fra Legeforeningen. Leger som ledere må få en naturlig tilhørighet i en yrkesforening og sikres arenaer for diskusjon og utvikling. Uten å støtte de medlemmene som har tatt utfordringen som ledere, vil mye av jobben som er gjort være forgjeves.

Øyvind Østerås

Ny veileder om KOLS

Veileder til diagnose, behandling og forebygging av kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS) er siste tilskudd på stammen i Legeforeningens skriftserie for leger. Veilederen er basert på en rapport fra en arbeidsgruppe i regi av bl.a. Verdens helseorganisasjon. Rapporten er oversatt og bearbeidet for norske forhold av Den norske lægeforenings strategigruppe for KOLS under ledelse av Amund Gulsvik. Veilederen var vedlagt Tidsskriftet nr. 28/2002 og er lagt ut på Internett: www.legeforeningen.no

Veilederen kan bestilles fra Legeforeningen og koster kr 50.

Ragnhild Øydna Støen skal lede medisinstudentene

Norsk medisinstudentforening avviklet ekstraordinært landsmøte i november. Etter to år som leder av foreningen takket Øyvind Østerås for seg og gav stafettpippen videre til Ragnhild Øydna Støen.

– Jeg gleder meg til å ta fatt på lederjobben, særlig etter å ha blitt kjent med det nye hovedstyret, sa Støen da hun takket landsmøtet for den enstemmige tilliten hun ble vist. Hun ser frem til å overta vervet, og nevnte og nevnte både turnustjeneste og studiekvalitet som to viktige stikkord.

Studenter viktig

Øyvind Østerås benyttet anledningen til å takke for seg etter to år i Norsk medisinstudentforenings sjefsstol. Den avtroppende lederen skal konsentrere seg om studiet i Bergen og vervet som sentralstyremedlem i Legeforeningen. – Norsk medisinstudentforening har tyngde og blir tatt på alvor, og jeg føler meg helt sikker på at vår nye leder vil videreføre dette i fremtiden, understreket han.

Både president Hans Kristian Bakke og visepresident Yngve Mikkelsen besøkte landsmøtet. At medisinstudenter blir lyttet til på høyeste hold i foreningen ble bekreftet av de to gjestene. – Studentene er en viktig medlemsgruppe. Det er de som represente-

rer grunnlaget for Legeforeningens posisjon i fremtiden, noe vi har vist at vi tar alvorlig. At Øyvind Østerås er med i sentralstyret bør sees på som en anerkjennelse, kommenterte Bakke.

Samarbeid over landegrensene

I tillegg til budsjett og valg diskuterte landsmøtet turnustjeneste og samarbeid med den

norske avdelingen av den internasjonale studentorganisasjonen International Federation of Medical Students' Associations (IFMSA) (1). Hovedstyret har inngått en samarbeidsavtale mellom de to organisasjonene som ble vedtatt av landsmøtet. Nmf har et bredt kontaktnett innen Norge og samarbeider med tunge aktører i det nasjonale medisinske miljøet, mens IFMSA kan skilte med et solid nettverk i mer enn 80 land.

Ragnhild Øydna Støen viste til at IFMSA er en viktig aktør i internasjonale høringsprosesser, særlig i forhold til EU. Oslo-studen-

Det nye hovedstyret fra 2003 (f.v.): Renee Alstad (Tromsø), Ragnhild Øydna Støen (Oslo), Hans Jacob Westbye (Bergen), Erlend Strønen (Oslo), Cecilie Blakstad (Trondheim) og Marit Halonen Christiansen (Dublin). Foto H.C. Hansson Kristiansen